

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË ENTIT RREGULLATOR TË UJIT PËR VITIN 2019

Kuvendi i Shqipërisë:

Duke njohur Entin Rregullator të Ujit si një institucion të pavarur publik, përgjegjës për rregullimin dhe mbikëqyrjen e sektorit të furnizimit me ujë dhe largimit e përpunimit të ujërave të ndotura në nivel kombëtar;

Duke theksuar se treguesit kryesorë të performancës për vitin 2019 në sektorin e UK-së tregojnë që gjendja në sektor në krahasim me vitin 2018 paraqet një përkeqësim në drejtim të mbulimit të kostove direkte të O&M, ndërkohë që “Uji pa të ardhura” dhe “Norma e arkëtimit” nuk kanë përmirësim dhe mbeten në të njëjtat nivele;

Duke theksuar se ndryshimet ligjore të nevojshme, me gjithë periudhën disavjeçare që diskutohen, ende nuk janë realizuar, si dhe duke nxitur qeverinë dhe të gjithë aktorët për të propozuar sa më parë ndryshimet ligjore, të cilat pritet të kenë një impakt pozitiv si në sektorin e UK-së, ashtu edhe në lidhje me pavarësinë institucionale dhe operacionale të ERRU-së, rolit të saj për mbrojtjen e konsumatorit, përcaktimin e saktë të kompetencave dhe shmangien e mbivendosjes së kompetencave, rritjen e efektivitetit etj;

Duke vlerësuar faktin që në kuadër të reformës në sektor qeveria ka marrë përsipër financimin dhe prokurimin e ujëmatësve të mëdhenj për të gjithë shoqëritë UK për të bërë të mundur matje të saktë të sasisë së ujit të prodhuar;

Vlerëson për vitin 2019

Miratimin nga ERRU-ja, në kuadër të mbrojtjes së interesave të konsumatorëve për garantimin e një zgjidhjeje sa më të drejtë dhe efikase të ankesave të tyre, të rregullores "Procedura e ankimit në Komisionin Kombëtar Rregullator të sektorit të furnizimit me ujë dhe largimit e përpunimit të ujërave të ndotura, për një të licencuar”, një rekomandim i lënë në mënyrë të përsëritur në dy rezolutat e fundit të Kuvendit të Shqipërisë.

Faktin që ERRU-ja, në kuadër të mbrojtjes së konsumatorit, ka marrë gjithmonë në konsideratë faktorin e përballueshmërisë në miratimin e tarifave dhe për shoqëritë të cilat ERRU ka analizuar dhe aprovuar tarifat gjatë vitit 2019 kriteri i përballueshmërisë është plotësuar në të gjitha rastet.

Rritjen e numrit të ujëmatësve të instaluar me 50 000 matësa, pothuajse nga të gjitha shoqëritë UK. Kjo rritje sjell një ndikim të drejtpërdrejtë në përmirësimin e treguesit “Niveli i Matjes”.

Vlerëson investimet e bëra gjatë vitit 2019 në sektorin Ujësjellës-Kanalizime, investime të cilat arrijnë në afro 70 milionë euro.

Hartimin e Modelit të Raportit të Bilancit të Ujit, si një model që do të ndihmojë si ERRU-në dhe shoqëritë UK për të nxjerrë konkluzione të rëndësishme dhe rekomandime në drejtim të hartimit të planeve të veprimit për reduktimin e Ujit Pa të Ardhura.

Miratimin e draftit final (i cili do të jetë gati në momentin që do të miratohet ligji) të rishikimit të Metodologjisë së Vendosies së Tarifave, si një rekomandim i lënë në mënyrë të përsëritur në dy rezolutat e fundit të Kuvendit të Shqipërisë.

Ngritjen nga ana e ERRU-së së një platforme të saj të pavarur data bazë, e cila është lehtësisht e përdorshme nga shoqëritë e UK-së. Përmes kësaj platforme të re pritet të zgjidhet përfundimisht problemi i besueshmërisë dhe saktësisë së të dhënave që ERRU ka patur në vite për shkak të problematikave dhe varësisë së të dhënave të marra nga Drejtoria e Monitorimit të Benchmark-ut pranë AKUM.

Faktin që ERRU ka patur një bashkëpunim intensiv me Autoritetin e Konkurrencës dhe nxit bashkëpunimin edhe me institucionet e tjera, që kanë lidhje me vendimarrjen e ERRU-së ose me sektorin e UK-së.

Bashkëpunimin me të gjithë aktorët në sektor sa u takon ndryshimeve ligjore, veçanërisht me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë.

Rekomandon për vitin 2020

ERRU duhet të bëjë më shumë për realizimin e shembujve pilot të agregimit (bashkimit) të disa shoqërive UK në sektor dhe të shfrytëzojë “Platformën Ndërinstitucionale Online”, të ngritur nga Kuvendi i Shqipërisë, e cila është në dispozicion të institucioneve të pavarura si një mjet i ri, që synon rritjen e autoritetit të institucioneve të pavarura, si dhe përfshirjen e Kuvendit të Shqipërisë si katalizator ndërmjet institucioneve të pavarura dhe atyre qeveritare për të bërë të mundur realizimin e rekomandimeve të institucioneve të pavarura për qeverinë.

Duke patur parasysh që “Uji pa të ardhura” vijon të mbetet në nivele tepër të larta dhe problem serioz për qëndrueshmërinë e shumë shoqërive UK, ERRU duhet të intensifikojë punën për gjetjen e rrugëve të reja efektive dhe konkrete lidhur me këtë problem. Akoma më shumë shqetësuese bëhet kjo situatë kur vërejmë që nuk ka përmirësim nga viti në vit, me gjithë miratimin e tarifave të reja nga ERRU-ja.

Në kushtet kur vihet re që shoqëritë UK janë të mbingarkuara me staf të punësuar jashtë nevojave reale dhe profesionalizmit, ERRU gjatë miratimit të tarifave të kërkojë me rigorozitet nga shoqëritë UK argumentim të plotë e të saktë për numrin e punonjësve, përshkrimin e detajuar të punës për secilin pozicion të stafit të saj dhe të refuzojë kostot shtesë të pajustificuara për stafin e shoqërive UK. Rasti i UK Lushnjë duhet të aplikohet për të gjitha shoqëritë UK që kërkojnë shtesë stafi të pajustificuar. Ndërkohë, lidhur me rekomandimin për alokimin e fondeve nën përgjegjësinë e Agjencisë Kombëtare të Ujit dhe Infrastrukturës së Mbetjeve (AKUM) për garantimin e sigurisë së objekteve me kamera sigurie, gjë e cila do të sillte një lehtësim të stafit të shoqërive UK, të shfrytëzojë “Platformën Ndërinstitucionale Online”.

ERRU të jetë aktive në përditësimin dhe ndjekjen e rekomandimeve të saj përmes “Platformës Ndërinstitucionale Online”, të ngritur nga Kuvendi i Shqipërisë, platformë e cila është në dispozicion të institucioneve të pavarura si një mjet i ri që synon rritjen e autoritetit të institucioneve të pavarura, si dhe përfshirjen e Kuvendit të Shqipërisë si katalizator ndërmjet institucioneve të pavarura dhe atyre qeveritare për të bërë të mundur realizimin e rekomandimeve të institucioneve të pavarura për qeverinë.

Për eliminimin e problemeve të licencimit të shoqërive UK për plotësimin e kushteve të aktmiratimit të lejes higjieno-sanitare dhe të inspektimeve që lidhen me to, në bashkëpunim me Inspektoratin Sanitar Shtetëror, të merren masa për propozimin e ndryshimeve përkatëse ligjore. Theksojmë se ky shqetësim është kërkuar të adresohet në mënyrë të përsëritur në rezolutat e miratuara dhe ende nuk ka gjetur zgjidhje.

Duke qenë se treguesi “Norma e arkëtimit” vijon të mbetet i papërmirësuar në tre vjetët e fundit, ERRU duhet të intensifikojë punën për gjetjen e rrugëve të reja efektive dhe konkrete për rritjen e normës së arkëtimit nga shoqëritë UK, si një tregues i cili ka lidhje të drejtpërdrejtë me përmirësimin e gjendjes financiare të shoqërive UK.

Të vijojë bashkëpunimin me të gjithë aktorët në sektor sa u takon ndryshimeve ligjore. Këto ndryshime ligjore janë të domosdoshme, pasi, ndër të tjera, pritjet të sjellin një përcaktim më të qartë të statusit ligjor të ERRU-së, si dhe një dimension të ri lidhur me rolin e tij si institucion i pavarur në sektorin UK, por këto vijnë të vonohen për të disatin vit radhazi.

ERRU duhet të intensifikojë punën e saj për të bërë të mundur promovimin e institucionit përmes mjeteve të informimit publik, si dhe mediave sociale, ndërgjegjësimin e konsumatorëve për të drejtat e tyre, si dhe për rritur besimin e konsumatorëve tek ERRU-ja për mbrojtjen e interesave të tyre. Fakti që kemi vetëm 18 ankesa në vit nga konsumatorët (krahasuar me 39 ankesa një vit më parë), ndërkohë që dihen problematikat me të cilat përballen konsumatorët në këtë sektor, tregon që mbetet akoma shumë për të bërë.

Në vazhdimësi të marrëdhënieve ndërmjet institucioneve, të forcojë bashkëpunimin me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë dhe me aktorët e tjerë kryesorë të sektorit të ujit në

mbështetje të strategjisë së reformës për përmirësimin e performancës së sektorit të ujësjellës-kanalizimeve.

Të punojë për hartimin e një udhëzuesi dhe modeli të unifikuar të Planit 5-vjeçar të Biznesit për Shoqëritë UK, duke marrë për bazë praktikat më të mira të vendeve Europiane.

Miraturar në datën 21.5.2020

KRYETAR

Gramoz Ruçi